

BIBLIOGRAFIA PRAC
PROF. DR. HAB. WITOLDA MATWIEJCZYKA

KSIĄŻKI NAUKOWE

- Katolickie stowarzyszenia robotników w Zagłębiu Ruhry, t. 1: Rozwój organizacyjny a świadomość narodowa*, Lublin 1999 [ss. 401].
- Niemieccy katolicy w Poznańskim a polityka narodowościowa rządu pruskiego 1871-1914*, Lublin 2009 [ss. 431].
- Pruska policja polityczna wobec mniejszości polskiej w latach 1871-1933. Struktury i ludzie*, Lublin 2020 [ss. 744].

ARTYKUŁY NAUKOWE

- Duchowieństwo Krakowa wobec Powstania Kościuszkowskiego w 1794 r.*, „Roczniki Humanistyczne” 36 (1988), z. 2 [druk. 1992], s. 255-318.
- Pierwsze dwa dni Naczelnika Kościuszki w Krakowie*, „Summarium” 22/23 (1993/1994) [druk. 1997], s. 77-79.
- Geneza Towarzystwa „Jedność” w Dortmundzie (1877). Przyczynek do genezy polskich towarzystw robotniczych w Zagłębiu Ruhry*, w: *Christianitas et cultura Europae. Księga Jubileuszowa Profesora Jerzego Kłoczowskiego*, cz. 1, red. H. Gapski, Lublin 1998, s. 642-651.
- Soziale, historische und kulturelle Aspekte der polnisch-ukrainischen Beziehungen unter dem Gesichtspunkt der EU-Osterweiterung*, w: *Die EU-Beitrittsstaaten und ihre östlichen Nachbarn – The EU Accession States and Their Eastern Neighbours*, red. I. Kempe, W. van Meurs, B. von Ow, Gütersloh 1999, s. 174-204.
- Obchody setnej rocznicy Konstytucji 3 maja wśród organizacji polskich w Zagłębiu Ruhry*, w: *Ojczyzna i wolność. Prace ofiarowane Profesorowi Janowi Ziółkowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. A. Barańska, W. Matwiejczyk, E.M. Ziółek, Lublin 2000, s. 549-559.
- Katolickie duszpasterstwo wojskowe w armii pruskiej. Zarys problematyki badawczej dla Wielkiego Księstwa Poznańskiego do połowy XIX wieku*, w: *Historia duszpasterstwa wojskowego na ziemiach polskich*, red. J. Ziółek [i in.], Lublin 2004, s. 275-298.

- Matka Boska Częstochowska na robotniczych sztandarach w centrum przemysłowych Niemiec 1871-1914*, w: *Peregrinatio ad veritatem. Studia ofiarowane prof. A. Witkowskiej OSU z okazji 40-lecia pracy naukowej*, red. U. Borkowska [i in.], Lublin 2004, s. 277-301.
- Nation und Konfession in Großpolen zur Zeit des „Nationalitätenstreits“ (1871-1914). Bemerkungen zur deutsch- und polnischsprachigen Historiographie*, w: *Kirchen- und Kulturgeschichte in Nordost- und Ostmitteleuropa. Initiativen, Methoden, Theorien*, red. R. Bendel, H.J. Karp, J. Kohler, Berlin 2006, s. 113-138.
- Zwischen kirchlicher Integration und gesellschaftlicher Isolation: Polnische Katholiken im Ruhrgebiet von 1871 bis 1914*, w: *Schimanski, Kuzorra und andere. Polnische Einwanderer im Ruhrgebiet zwischen der Reichsgründung und dem Zweiten Weltkrieg*, red. D. Dahlmann, A. Kotowski, Z. Karpus, Essen 2005, s. 11-36.
- Między integracją kościelną a izolacją społeczną: Katolicy polscy w Zagłębiu Ruhry w latach 1871-1914*, w: *Schimanski, Kuzorra i inni. Polacy w Zagłębiu Ruhry 1870/71-1945*, red. D. Dahlmann, A. Kotowski, Z. Karpus, Toruń 2006, s. 5-32.
- Język polski w szkołach powszechnych i średnich prowincji poznańskiej 1871-1887*, w: *Archiva Temporum Testes. Źródła historyczne jako podstawa pracy badacza dziejów. Księga pamiątkowa ofiarowana Profesorowi Stanisławowi Olczakowi*, red. G. Bujak, T. Nowicki, P. Siwicki, Lublin 2008, s. 305-325.
- Polski arcybiskup i niemiecki cesarz. Korespondencja między Florianem Stablewskim a Wilhelmem II w sprawie języka nauczania religii*, w: *Narrata de fontibus hausta. Studia nad problematyką kościelną, polityczną i archiwistyczną ofiarowane Janowi Skarbkowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. A. Barańska, W. Matwiejczyk, Lublin 2010, s. 613-633.
- Niemiecka wspólnota katolicka w Poznaniu w XIX wieku jako problem badawczy*, w: *Między Rzymem a Nowosybirskiem. Księga jubileuszowa dedykowana ks. Marianowi Radwanowi SCJ*, red. I. Wodzianowska, H. Łaszkiwicz, Lublin 2012, s. 127-148.
- Tragizm ugody czy tragizm samotności? – Florian Stablewski na stolicy arcybiskupiej w Gnieźnie i Poznaniu*, w: *Scientia et Fidelitate. Księga Pamiątkowa Ewy i Czesława Deptulów Profesorów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*, red. T. Panfil, Lublin 2013, s. 705-713.
- Obecność bł. ks. Jerzego Popiełuszki w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim*, w: *Obrońca prawdy*, red. A. Tchórzewska, E. Różycka, Lublin 2015, s. 183-190.

Deklaracja lojalności ks. Floriana Stablewskiego wobec władz pruskich z 26 X 1891 – Między ambicją, koniecznością i posłuszeństwem, „Roczniki Humanistyczne” 65 (2017), z. 2, s. 83-113.

Polskość od Wisły do Renu, czyli o misji duszpasterskiej ks. Franciszka Lissa, w: Od Paryża do Irkucka... i dalej. Niecodzienne przypadki Polaków okresu niewoli narodowej, red. A. Barańska, E. Niebelski, Lublin 2017, s. 267-319.

Nastroje społeczne i postawy polityczne w Królestwie Polskim wobec okupacji niemieckiej i Aktu 5 listopada w świetle raportów urzędnika pruskiej policji politycznej, „Miscellanea Historico-Archivistica” 22 (2017), s. 117-141.

Rodzina Vetterów w życiu gospodarczym, społecznym i kulturowym Lublina, w: Spadkobiercy Reformacji. Ewangelicy w Lublinie i na Lubelszczyźnie (historia, kultura, ekonomia, literatura). Erben der Reformation. Protestanten in Lublin und Lubliner Land (Geschichte, Kultur, Wirtschaft, Literatur), red. G. Brudny [i in.], Lublin 2017, s. 221-233.

Familie Vetter im wirtschaftlichen, gesellschaftlichen und kulturellen Leben von Lublin, w: *Erben der Reformation. Protestanten in Lublin und Lubliner Land (Geschichte, Kultur, Wirtschaft, Literatur)*, red. G. Brudny [i in.], Lublin 2017, s. 234-247.

Kult Matki Bożej Częstochowskiej w Nadrenii i Westfalii (1871-1914), „Studia Claromontana” 33 (2017/2018), s. 255-290.

Fr. Florian Stablewski's Declaration of Loyalty to the Prussian Authority of 26 October 1891: Between Ambition, Necessity and Obedience, „Roczniki Humanistyczne” 67(2019), nr 2, s. 173-207.

Historia jednego donosu. Przyczynek do relacji polsko-niemieckich w Prusach Zachodnich u schyłku XIX w., w: *Przypominać zapomniane, odkrywać nieznanne. Polskie losy. Kościół – Syberia – Rosja (XIX-XX w.). Studia ofiarowane Profesorowi Eugeniuszowi Niebelskiemu w 70. rocznicę urodzin*, red. A. Barańska, Lublin 2019, s. 477-492.

„Sprawy polskie” w pruskim ministerstwie spraw wewnętrznych (1900-1918), „Roczniki Humanistyczne” 69 (2021), z. 2, s. 143-175.

Staatliche Massnahmen zur Überwachung der polnischen Einwanderung im Ruhrgebiet 1871-1914, „Biuletyn Polskiej Misji Historycznej” 18 (2023), s. 141-184.

HASŁA W SŁOWNIKACH I ENCYKLOPEDIACH

Jedność, Towarzystwo Oświatowe Polskich Robotników i Rzemieślników w Dortmundzie (1877-1939), w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 7, red. S. Wielgus [i in.], Lublin 1997, s. 1142-1143.

- Zjednoczenie Zawodowe Polskie*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 20, red. E. Gigilewicz [i in.], Lublin 2014, szp. 1420.
- Związek Wzajemnej Pomocy Towarzystw Polsko-Katolickich*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 20, red. E. Gigilewicz [i in.], Lublin 2014, szp. 1525.
- Ziółek Jan 1931-2009*, w: *Słownik Biograficzny Miasta Lublina*, t. 4, red. P. Jusiak, M. Sioma, J. Ternes, Lublin 2014, s. 302-303.
- Ziółek Jan*, w: *Encyklopedia 100-lecia KUL*, t. 2, red. E. Gigilewicz, Lublin 2018, s. 658-659.

RECENZJE

- Historia Niemiec coraz bliższa* [rec.: Z. Zieliński, *Niemcy. Zarys dziejów*, Katowice 1998, ss. 344], „Akcent” 1999, nr 3-4, s. 190-193.
- WITOLD MOLIK: Inteligencja polska w Poznańskim w XIX i początkach XX wieku*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2009, 611 ss., „Przegląd Zachodni” 2012, nr 1, s. 283-288.
- Konsequent und rational? Grundlinien und Facetten der preußischen Polenpolitik im Spiegel der deutschsprachigen Presse 1894-1918. Rezension zu: Spät Robert, “Die ‘polnische Frage’ in der öffentlichen Diskussion im Deutschen Reich, 1894-1918“, Marburg 2014, 478 S., Studien zur Ostmitteleuropaforschung, Bd. 29, „Roczniki Humanistyczne” 64 (2016), z. 2, s. 132-136.*

REDAKCJE

- Ojczyzna i wolność. Prace ofiarowane Profesorowi Janowi Ziółkowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, Lublin 2000 [ss. 819] (wspólnie z Anną Barańską i Ewą M. Ziółek).
- Doświadczenia przeszłości: Niemcy w Europie Środkowo-Wschodniej w historiografii po 1945 roku. Erfahrungen der Vergangenheit. Deutsche in Ostmitteleuropa in der Historiographie nach 1945*, Marburg–Lublin 2000 [ss. 250] (wspólnie z Jerzym Kłoczowskim i Eduardem Mühle).
- Polskie powstania narodowe na tle przemian europejskich w XIX wieku*, Lublin 2001 [ss. 679] (wspólnie z Anną Barańską i Janem Ziółkiem).
- Historia duszpasterstwa wojskowego na ziemiach polskich*, Lublin 2004 [ss. 706] (wspólnie z Janem Ziółkiem, Anną Barańską, Dariuszem Nawrotem i Ewą M. Ziółek).
- Narrata de fontibus hausta: studia nad problematyką kościelną, polityczną i archiwistyczną ofiarowane Janowi Skarbkowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, Lublin 2010 [ss. 992] (wspólnie z Anną Barańską).

Spadkobiercy Reformacji. Ewangelicy w Lublinie i na Lubelszczyźnie (historia, kultura, ekonomia, literatura). Erben der Reformation. Protestanten in Lublin und Lubliner Land (Geschichte, Kultur, Wirtschaft, Literatur), Lublin 2017 [ss. 422] (wspólnie z Grzegorzem Brudnym, Małgorzatą Willaume i Sławomirem J. Żurkiem).

WSTĘPY, KOMUNIKATY, TEKSTY POPULARNONAUKOWE

Sekcja historii, w: *Księga pamiątkowa w 75-lecie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Wkład w kulturę polską w latach 1968-1993*, red. M. Rusecki, Lublin 1994, s. 290-299.

Deutsche und Ostmitteleuropa im Spiegel der Historiographie nach 1945, „Bulletin of the International Federation of the Institutes of East Central Europe” 1/2 (1992/98), s. 106-110.

Wstęp, w: *Doświadczenia przeszłości: Niemcy w Europie Środkowo-Wschodniej w historiografii po 1945 roku. Erfahrungen der Vergangenheit. Deutsche in Ostmitteleuropa in der Historiographie nach 1945*, Lublin–Marburg 2000, s. 5-10.

Einleitung, w: *Doświadczenia przeszłości: Niemcy w Europie Środkowo-Wschodniej w historiografii po 1945 roku. Erfahrungen der Vergangenheit. Deutsche in Ostmitteleuropa in der Historiographie nach 1945*, Lublin–Marburg 2000, s. 11-18.

Życiorys prof. dr. hab. Jana Ziółka, w: *Ojczyzna i wolność. Prace ofiarowane Profesorowi Janowi Ziółkowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. A. Barańska, W. Matwiejczyk, E.M. Ziótek, Lublin 2000, s. 23-26.

Profesor Jan Ziótek – praca, spokój i pogoda ducha, „TeKa Komisji Historycznej PAN” 7 (2010), s. 7-10.

Profesor Jan Ziótek (1931-2009), „Przegląd Uniwersytecki” (2010), nr 1, s. 24-25.

Powstanie Listopadowe na Lubelszczyźnie – źródła, wydarzenia, ludzie, Lublin 28-29 XI 2011, „Przegląd Uniwersytecki” 2011, nr 6, s. 26-27 (wspólnie z Anną Barańską).

Życie religijne polskich emigrantów w Zagłębiu Ruhry, „Mówią Wieki” 2022, nr 8, s. 26-31.

List do Przemysława z Grodu Poznańskiego, w: *Poznaniak wzorowy. Sztambuch Przemysława Matusika*, red. K.A. Makowski, A. Łysakowska-Trzoss, Poznań 2023, s. 173-184.

Zestawili: Joanna Matwiejczyk i Marcin Baranowski
e-mail: marcinbaranowski@kul.lublin.pl